

Nederlands
Genootschap
van Burgemeesters

Aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Den Haag, 29 april 2021,

Geachte mevrouw Ollongren,

Bij brief van 23 februari 2021 heeft u het NGB en de VNG in de gelegenheid gesteld te reageren op het onderzoeksrapport *'Teveel van het goede? De staat van het burgemeestersambt anno 2020'*. Dit onderzoek is in opdracht van uw ministerie uitgevoerd als onderdeel van de *'Agenda burgemeester 2030'*.

Wij maken graag gebruik van uw uitnodiging. Om een breed gedragen reactie aan u te kunnen geven, heeft het NGB in de afgelopen weken drie Avondgesprekken belegd met burgemeesters om het rapport te bespreken. In totaal hebben 150 burgemeesters aan deze gesprekken deelgenomen. Daarnaast zijn de VNG Commissies Raadsleden en Griffiers en Bestuur en Veiligheid geconsulteerd. De reacties van deze 150 burgemeesters en de leden van de beide VNG-commissies zijn voor het overgrote deel eensluidend.

Kern van het rapport en de hoofdlijn van onze reactie

Het onderzoeksrapport schetst op uitvoerige wijze de diverse maatschappelijke en politieke-bestuurlijke ontwikkelingen die in de afgelopen jaren van invloed zijn geweest op het lokale bestuur en het burgemeestersambt in het bijzonder. Het rapport noemt als ontwikkelingen de uitbreiding van het gemeentelijke takenpakket, de financiële druk op gemeenten en de verdergaande regionalisering. Ook de fragmentatie en polarisatie in de samenleving en de politiek, de toename van nieuwe politieke partijen en meer onervaren wethouders komen aanbod. Tot slot worden ook de *'verveiliging'* van het gemeentelijke beleid en de uitdagingen op het gebied van ondermijning geschetst.

Deze reeks van ontwikkelingen is niet uitputtend, maar toont meer dan voldoende aan dat de maatschappij complexer is geworden en hogere eisen stelt aan het openbaar bestuur. Hogere eisen aan de gemeenteraden, aan de colleges van B&W, aan individuele raadsleden en wethouders én aan burgemeesters.

Vooropgesteld, het burgemeestersambt is voor de meeste ambtsdragers de mooiste baan die er is. Het is een lust en een eer om dit veelzijdige ambt te mogen uitvoeren. Het burgemeestersambt is naar onze mening voor een belangrijk deel meegegroeid met de in

het rapport geschetste ontwikkelingen, zonder zijn kernwaarden te verliezen. Het burgemeestersambt is nog steeds een onafhankelijke, verbindende en stabiliserende factor in het lokale bestuur.

Het burgemeestersambt is in de afgelopen jaren weliswaar complexer geworden, maar vooral ook interessanter, omdat het is doorontwikkeld tot een meer regisserende, coördinerende rol. Eén van de redenen waarom het ambt heeft kunnen meegroeien, is omdat er - anders dan bij de andere lokale politiek ambtsdragers - veel aandacht is voor professionalisering. Mede dankzij het Professionaliseringsfonds dat elk jaar door u beschikbaar wordt gesteld, kunnen jaarlijks circa 30 verschillende trainingen en opleidingen aan burgemeesters worden aangeboden om kennis en skills op peil te houden. Bovendien ligt door de huidige aanstellings- en selectiewijze de focus op kwaliteit en ervaring, waardoor er relatief weinig burgemeesters 'struikelen'.

We onderschrijven de conclusie in het rapport dat het in algemene zin goed gaat met de burgemeesters en de invulling van het burgemeestersambt. Zowel burgers, raadsleden en wethouders zijn veelal goed te spreken over het functioneren van de burgemeester¹. Het vertrouwen in de burgemeester is groot. Met name zijn of haar onafhankelijke positie wordt als cruciaal ervaren. Zoals gezegd zijn ook de burgemeesters zelf over het algemeen tevreden over hun ambt en hun werkplezier is overwegend groot.

Het NGB en de VNG waren echter zeer verrast over de aanbevelingen in het rapport. Zo gedegen als de analyse van het rapport is, zo ondoordacht en methodisch slecht onderbouwd zijn de aanbevelingen. Welk probleem wordt hier opgelost? Het verband tussen de geschetste ontwikkelingen en de conclusies en aanbevelingen ontbreekt. De meeste aanbevelingen zijn contrair aan de conclusie dat het goed gaat met de burgemeesters. Alsof de aanbevelingen door andere personen zijn geschreven. Het artikel van de onderzoekers in de Volkskrant van donderdag 25 februari jl. typeert deze tegenstrijdigheid in het rapport goed: Burgemeesters zouden verzuipen in het moeras door hun vele en zware taken. Ze zouden worden vermalen in het lokale krachtenveld. Ze moeten daarom 'verlost' worden van een aantal functies die ze hebben. Dit beeld wordt door geen enkele burgemeester die wij hebben gesproken, herkend. Sterker nog, de meeste burgemeesters voelen zich als een vis in het water, ook wanneer het even pittig wordt. Uitdagingen zijn inherent aan het lokale bestuur en aan dit soort publieke functies. Dat maakt het ambt juist interessant, aantrekkelijk en divers.

Er zijn naar onze mening dus ook geen grote knelpunten die om vergaande aanpassingen aan het burgemeestersambt vragen. De hiervoor geschetste maatschappelijke en politiek-bestuurlijke ontwikkelingen vragen om aanpassingen van een heel andere orde. Die hebben veel meer te maken met de positie van gemeenten, met hun takenpakket en financiële speelruimte. Met de politieke cultuur en het democratische bestel. Kortom, met het lokale bestuur als geheel.

---

¹ Gemiddeld cijfer van 7,5 blijkt uit de Basismonitor Politiek ambtsdragers 2019

De conclusies en aanbevelingen nader verkend

Het rapport schetst een viertal spanningen tussen de verschillende burgemeestersrollen die volgens de onderzoekers door de genoemde maatschappelijke en politiek-bestuurlijke ontwikkelingen zouden zijn verscherpt. Los van de vraag of deze vier spanningen daadwerkelijk bestaan, beoordelen de onderzoekers spanningen als negatief, als iets wat moet worden weggenomen. Spanningen zitten echter in elke topfunctie en zijn niet per definitie negatief. Spanningen dagen juist uit, motiveren tot handelen en worden pas negatief als ze 'doorslaan' en de betreffende functionaris hierdoor in de problemen komt of als hij of zij onder de maat gaat functioneren.

Eerste spanning: Collegevoorzitter versus raadsvoorzitter

De eerste spanning die de onderzoekers signaleren is de spanning tussen de rol van collegevoorzitter en de rol van raadsvoorzitter. Los van het feit dat deze 'dubbelrol' al sinds mensenheugenis onderdeel is van het burgemeestersambt, is het de vraag of deze dubbelrol in deze tijd tot zodanige problemen leidt dat aanpassingen nodig zijn. Vooropgesteld, de meeste burgemeesters ervaren geen spanning, niet in negatieve zin in ieder geval. De vraag is echter niet wat burgemeesters nodig hebben, maar waar de lokale democratie het beste bij gebaat is. Op welke wijze kan zowel de raad als het college zijn taken op de beste wijze uitvoeren teneinde een sterk lokaal bestuur te vormen ten behoeve van de inwoners. De scharnierfunctie van de burgemeester tussen raad en college is naar onze mening juist relevant voor de posities van en de balans tussen raad en college. Binnen de driehoek van gemeentesecretaris, griffier en burgemeester krijgt deze afstemming concreet vorm.

Het rapport stelt dat de dubbelrol van burgemeesters 'enigszins' ten koste gaat van hun onafhankelijke raadsvoorzittersrol en hun vermogen om de raad in positie te brengen. Hoe de burgemeesters hun rol als raadsvoorzitter invullen, weten ze echter niet, zo zeggen de onderzoekers zelf². Desondanks stellen de onderzoekers voor, zonder nadere doordenking, om het raadsvoorzitterschap bij de burgemeester weg te halen en over te dragen aan de vicevoorzitter van de raad. Wij kunnen deze redenering niet volgen. De vicevoorzitter van de raad is politiek gekleurd, hetgeen niet correspondeert met het streven naar een *onafhankelijk* raadsvoorzitterschap. De gevolgen van het weghalen van het raadsvoorzitterschap voor het functioneren van de gemeenteraden worden niet beantwoord in het rapport. De VNG Commissie Raadsleden en Griffiers geeft hierbij aan dat het alternatief van een raadslid als voorzitter ook diverse nadelen met zich mee kan brengen ten opzichte van de onafhankelijke rol van burgemeester als raadsvoorzitter. En stel dát het dan nodig zou zijn in een individuele gemeente om de onafhankelijkheid van de raadsvoorzitter ter sprake te stellen, dan zou dat in eerste instantie onderwerp van gesprek kunnen zijn in het presidium dan wel in het reguliere klankbordgesprek met de burgemeester.

---

² Blz. 29 van het rapport

De onderzoekers stellen alleen dat de positie van de gemeenteraden versterkt dienen te worden, conform het rapport van de Raad voor het Openbaar Bestuur. Het loslaten van de 'linking-pin' tussen raad en college zal de positie van de raden naar onze mening eerder verzwakken dan versterken. Wie het rapport van de ROB goed leest, ziet dat de ROB juist van mening is dat burgemeesters als hoeders van goed decentraal openbaar bestuur en als voorzitters van de gemeenteraad sturing kunnen en moeten geven aan een goede ondersteuning van de decentrale volksvertegenwoordiging.

De burgemeesters willen zich vol (blijven) inzetten voor de versterking van de raden.

Tweede spanning: Rol als integriteitsbewaker

Het thema integriteit is in onze samenleving per definitie 'spannend' omdat het mensen persoonlijk aangaat en raakt aan de kern van ons wezen.

De onderzoekers stellen dat het voor burgemeesters lastig is om in de context van collegiaal bestuur en gezamenlijke verantwoordelijkheden anderen de maat te moeten nemen.

Volgens ons is het een misvatting dat het de taak van de burgemeester is om anderen de maat te nemen. De burgemeester is procesbewaker en 'bevorderaar' van de bestuurlijke integriteit. Iedere bestuurder c.q. volksvertegenwoordiger is primair zelf verantwoordelijk voor zijn eigen integriteit. Raad en college zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de bestuurlijke integriteit van de gemeente als geheel. De praktijk is echter weerbarstig. De rol van de burgemeester binnen het integriteitsbeleid, is de enige spanning in het rapport die voor meerdere burgemeesters herkenbaar is. Zij voelen zich vaak 'onthand' wegens gebrek aan instrumentarium. Voor dit complexe vraagstuk zijn echter geen simpele oplossingen, zoals het door de onderzoekers voorgestelde overhevelen van de verantwoordelijkheid van de bestuurlijke integriteit naar de commissaris van de Koning. Los van de vraag of de commissarissen deze rol praktisch kunnen en willen uitoefenen, dient de verantwoordelijkheid voor de bestuurlijke integriteit naar onze mening te blijven liggen bij de personen en organen die het betreft, lees de decentrale politiek ambtsdragers, individueel én gezamenlijk. Integriteit heeft immers direct te maken met de normen en waarden van personen en de bestuurscultuur van een gemeente.

Alleen met een meervoudige aanpak kan dit complexe vraagstuk het hoofd worden geboden. Onder andere door het duidelijker benoemen van de verantwoordelijkheden, door het regelmatig bespreekbaar maken van integriteit, het weerbaarder maken van het lokale bestuur en het formuleren van duidelijke afspraken over hoe te handelen bij signalen van mogelijke schendingen. Ook het versterken van de driehoek burgemeester, griffier, gemeentesecretaris bij de ondersteuning van de burgemeester in deze taak, dient onderdeel te zijn van deze aanpak.

Derde spanning: Hoeder van de openbare orde en veiligheid

De onderzoekers stellen dat door de toegenomen OOV-bevoegdheden van de burgemeester en de 'verveiliging' van het lokale beleid, het burgemeestersambt gepolitiseerd is en dat

deze politisering kan worden verminderd door OOV-taken van de burgemeester over te hevelen naar de wethouders. De meeste burgemeesters herkennen deze politisering niet c.q. beoordelen deze niet als negatief. Feit is wel dat veiligheid een andere en bredere lading heeft gekregen dan vroeger. Het voorkomen en aanpakken van 'onzichtbare' criminaliteit (ondermijning) is een relatief nieuw onderdeel van het gemeentelijk beleid. Ook Zorg & Veiligheid 'wint' helaas aan terrein door veranderingen in de samenleving waardoor meer burgers in de knel komen. Juist door een meer integrale aanpak van thema's waarbij wethouders met elkaar en met de burgemeester samenwerken, kunnen deze uitdagingen het hoofd worden geboden. Het verschuiven van taken van de ene bestuurder naar de andere heeft ons inziens niet veel zin. Zeker waar het gaat om het depolitiseren is het zelfs onlogisch de taak bij een wethouder neer te leggen.

Graag tekenen we hierbij nog aan dat het een misvatting is om te denken dat al het veiligheidsbeleid bij de burgemeester is belegd. De gemeenteraad stelt immers de kaders vast van het lokale veiligheidsbeleid, de uitvoering van dit beleid is een bevoegdheid van het college, behalve voor zover die bevoegdheden door de raad dan wel door de wet zijn toegekend aan de burgemeester. De wettelijke OOV-taken zijn bewust bij een eenhoofdig, onafhankelijk bestuursorgaan neergelegd om snel en politiek neutraal te kunnen handelen. Het betreft hier vaak bevoegdheden die diep kunnen ingrijpen in het persoonlijk leven en handelen van mensen. Het overhevelen van veiligheidstaken aan 'politieke' wethouders is, los van de eventuele wettelijke onmogelijkheid, een keuze die goed doordacht moet worden. De ervaringen die enkele gemeenten hebben opgedaan met wethouders Veiligheid zijn niet overal even positief. Meer investeren in het professionaliseren van wethouders door opleiding en training én het versterken van het collegiaal bestuur, zal meer effect hebben op de goede aanpak van veiligheidsvraagstukken dan het uitwisselen van taken.

In dit kader speelt wel een andere spanning. Het voorkomen en bestrijden van criminaliteit, van onveilige situaties en openbare ordeverstoringen, vraagt om een goede samenwerking tussen politie, Openbaar Ministerie en burgemeesters. Hoewel de samenwerking onderling in veel gemeenten voldoende tot goed is, is de balans tussen het strafrecht en het bestuursrecht niet in orde. Door capaciteitsproblemen bij de politie én het feit dat het bestuursrecht vaak makkelijker en sneller is in te zetten, slaat de balans in de praktijk te veel door naar het bestuursrecht. Dat vraagt meer tijd, kennis en energie van de burgemeesters en van zijn of haar ondersteuning dan idealiter nodig zou zijn.

Vierde spanning: Rol burgervader/-moeder

Als vierde en laatste spanning benoemen de onderzoekers de rol van burgervader /-moeder in combinatie met de andere burgemeestersrollen, met name de rol op het terrein van openbare orde en veiligheid. Ook deze spanning wordt niet door burgemeesters herkend c.q. niet als negatief beoordeeld. Ook de onderbouwing van deze spanning is erg dun. Het lijkt alsof de onderzoekers het lastig vinden om te begrijpen dat deze rollen elkaar niet hoeven te bijten. We geven hierbij graag het voorbeeld van de jaarwisseling. Rond 'Oud & Nieuw' heeft de burgemeester niet alleen overleg met de politie over de aanpak van overlast, maar

kan hij of zij desgewenst ook langsgaan voor een goed gesprek bij de ouders van overlast gevende jongeren of bij ondernemers die getroffen zijn door vernielingen. Deze taken en rollen gaan veelal op een natuurlijke wijze in elkaar over.

Gekozen burgemeester

Om de voornoemde spanningen weg te nemen, noemen de onderzoekers een aantal opties. Naast het overhevelen van het raadsvoorzitterschap naar de vicevoorzitter van de raad, het verschuiven van de verantwoordelijkheid voor de bestuurlijke integriteit naar de CdK en het verkleinen van de OOV-portefeuille door overheveling naar de wethouders, noemen de onderzoekers nog een vierde optie. Namelijk het versterken van de eigenstandige positie van de burgemeester door deze rechtstreeks door de bevolking te laten kiezen. Deze optie wordt door de onderzoekers niet verder doordacht.

Aanpassing van de aanstellingswijze van de burgemeester is een drastische wijziging in het lokale bestuur. Een eventuele aanpassing van de positie en aanstellingswijze van de burgemeester vraagt om een fundamenteel politiek en maatschappelijk debat waarbij alle vóórs en tegens goed worden afgewogen. Een discussie waarin de waarden van het burgemeestersambt, zoals de kernwaarde 'onafhankelijkheid', worden meegenomen en waarbij met een brede blik de gevolgen van een eventuele wijziging worden doordacht. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de huidige selectie op kwaliteit en ervaring die bij een direct gekozen burgemeester wordt losgelaten. Het onderhavige rapport laat zien dat het ambt een veelzijdig en complex vak is waar je wel iets voor moet kunnen. Ook een te gemakkelijke vergelijking met sommige 'buitenlanden' waar de gekozen burgemeester wel bestaat, moet voorkomen worden. Dat is appels met peren vergelijken.

De positie van de burgemeester staat daarnaast niet op zichzelf, maar is onderdeel van het totale democratische bestel. Iedere substantiële wijziging die wordt aangebracht in het ambt van burgemeester heeft daardoor invloed op de rollen en posities van die andere spelers in en rond de lokale democratie. Ook hun positie wijzigt daardoor. Denk bijvoorbeeld aan de positie van de gemeenteraad, nu het hoogste orgaan in de gemeente. Wat gebeurt er met die positie als ook de burgemeester rechtstreeks wordt gekozen en een eigen kiezersmandaat heeft? Wat gebeurt er met de wethouders? Stelt de burgemeester zijn eigen 'wethoudersteam' samen? Kunnen de OOV-bevoegdheden nog bij een politiek benoemde functionaris worden belegd? En zo nee, waar profileert een te kiezen burgemeester zich dan nog op?

Kortom, dit vraagstuk is te complex op hier 'even' te behandelen. Graag volstaan we met de uitspraak van Herman Tjeenk Willink in de NGB-podcast van januari 2020. Tjeenk Willink wordt in de podcast de vraag gesteld of het rechtstreeks kiezen van de burgemeester helpt bij het oplossen van het problemen waar onze democratische rechtsorde nu voor staat. Hij heeft daar grote twijfel over.

"Ik zeg niet dat het geen goed idee is, maar de vraag is of het op dit moment een goed idee is. Datgene wat in de jaren '60 en '70 een goed idee was, wellicht, hoeft dat niet meer in een

totaal andere situatie in de jaren 2020 en verder te zijn... Als de politiek onderdeel van het probleem is, is het zeer de vraag of je met het kiezen van de burgemeester, de burgemeester niet onderdeel maakt van het probleem. Terwijl de behoefte bij burgers juist is aan houvast bij de overheid, aan een gezicht waarvan men het idee heeft dat het niet behoort tot de orde waar ze twijfel over hebben. De vraag is: Moet je dan in zo'n krakkemikkig stelsel, uitgerekend dat element nu gaan veranderen door iets waarvan je niet weet wat de uitkomst is? In dubio abstine. Bij twijfel niet doen", aldus Tjeenk Willink.

Welke oplossingen zijn dan wel mogelijk c.q. noodzakelijk?

De belangrijkste en meer effectieve oplossingen van de geschetste maatschappelijk en politiek-bestuurlijke ontwikkelingen, liggen niet bij één functionaris, maar bij het totale stelsel van openbaar bestuur in Nederland. De in het rapport geschetste ontwikkelingen hebben effect op de lokale democratie als geheel en vragen om een algehele beschouwing van het lokale openbare bestuur. Een dergelijke beschouwing zou volgens NGB en VNG gepaard moeten gaan met een grondige evaluatie van de werking van het dualistisch stelsel, nu bijna 20 jaar na de invoering.

Eén van de belangrijkste oplossingen zit in de juiste combinatie van gemeentelijke taken en middelen om deze taken goed te kunnen uitvoeren. De bestaande kloof tussen taken en middelen zorgt voor spanningen in het lokale bestuur én tussen de overheden onderling. Deze uithollende werking van het gebrek aan middelen wordt door de landelijke politiek onderschat. Zoals de Raad van State recent stelt in zijn Voorlichting over de interbestuurlijke verhoudingen, ligt de oplossing in langdurige financiële zekerheid voor gemeenten.

Een andere oplossing ligt in een herbezinning op de politieke cultuur in Nederland, een cultuur van incidentbestrijding, van wantrouwen en afrekenen op fouten, van spelen op de man in plaats van op de bal. De recente gebeurtenissen rond de landelijke formatie zijn tekenend hiervoor. Ook lokaal is deze cultuur is meer of mindere mate zichtbaar. Verstoorde lokale verhoudingen kunnen zeer bepalend zijn, ook voor de werkbelasting en het werkplezier van bestuurders en volksvertegenwoordigers. Een politieke cultuur verander je echter niet zomaar, daar is een lange adem voor nodig. Een gezondere politieke cultuur begint wel bij het erkennen en respecteren van elkaars rollen, met verwachtingenmanagement. Bij de start van de nieuwe gemeenteraden in 2022 is het zaak hier voldoende tijd en aandacht aan te besteden. Een meerderheid van burgemeesters is al langer voorstander van een aantal 'verplichte' trainingen voor nieuwe raadsleden/wethouders. Trainingen over de verschillende rollen en taken in het lokale bestuur, basistrainingen over de rechtstaat en de beginselen van goed bestuur etc. Dit zou een intensivering betekenen van het huidige ondersteuningsaanbod dat de Nederlandse Vereniging van Raadsleden en VNG onder meer al aanbieden, welke ook zijn verwerkt in het samenwerkingsprogramma Democratie in Actie, dat u met ons uitvoert in deze regeringsperiode.

De Raad van State stelt in zijn recente Voorlichting ook dat uw positie als minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties versterkt moet worden, waaronder het

meetekenen door de minister van wetten die de decentrale overheden en/of de lokale bestuurders rechtstreeks raken. Ook deze tweede aanbeveling van de Raad van State onderschrijven we graag.

In dit kader speelt nog een ander punt. In de afgelopen jaren zijn diverse taken aan de burgemeester toegekend die niet altijd 'logischerwijs' bij het burgemeestersambt horen. Denk bijvoorbeeld aan de recente plicht om mensen te horen die gedwongen zorg nodig hebben (Wet verplichte GGZ), de mogelijkheid om de herkomst van buitenlandse giften op te vragen (Wetsvoorstel transparantie maatschappelijk organisaties) of de afgifte van vergunningen aan sekswerkers (wetsvoorstel regulering sekswerk). Om te voorkomen dat in de toekomst nieuwe (OOV-)bevoegdheden aan de burgemeester worden toebedeeld en de burgemeester verwordt tot een spreekwoordelijk 'duizend-dingen doekje', dient er op korte termijn een toetsingskader 'nieuwe bevoegdheden' te komen. Hiermee kan aan het begin van het wetgevingsproces worden bepaald of een bevoegdheid het beste thuishoort bij een gemeente (college, raad of burgemeester) dan wel bij een andere persoon of instantie (provincie, CdK, OM, politie, rechtelijke macht, Nationale ombudsman etc). Zo'n toetsingskader kan snel ontwikkeld worden.

Een oplossing van een andere orde is de ambtelijke ondersteuning van zowel het college en de raad, als van de burgemeester. Door de beperkte middelen van veel gemeenten is het aantrekken van voldoende, goed gekwalificeerde medewerkers een probleem, met name bij de kleinere gemeenten. Een goed gekwalificeerd ambtenarenapparaat is niet alleen noodzakelijk voor het feitelijke werk, maar ook voor voldoende reflectie en tegenwicht voor politiek ambtsdragers. Onderdeel van deze betere ondersteuning, is ook de noodzakelijke versterking van de functie van de griffier.

Tot slot

De onderzoekers noemen als laatste optie in hun conclusies het onaangetast laten van het burgemeestersambt. Volgens de onderzoekers is dit echter geen aanbeveling omdat niet-ingrijpen in het ambt *op termijn grote risico's* met zich mee zal brengen, niet alleen voor de toekomstbestendigheid van het ambt, maar ook voor de positie van de raad en de lokale democratie. Het mag u duidelijk zijn, dat wij dat doemscenario niet delen. De toekomst is ongewis. Alleen de kennis en realiteit van vandaag de dag is de basis waarop we acteren. Die realiteit is echter wel degelijk aanleiding voor zorgen over het lokale bestuur, zorgen die in den brede beschouwd en benoemd moeten worden. We denken daar vanuit NGB en VNG graag over mee.

Met vriendelijke groet,

Nederlands Genootschap van Burgemeesters

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Mevrouw mr. drs. J.W.E Spies
Voorzitter

L.K. Geluk
Algemeen directeur